

Samenwerkingsovereenkomst Unie van coöperaties

BURGERS GEVEN ENERGIE

Uitgangspunten Samenwerking coöperaties regio Arnhem-Nijmegen
Aanleiding elektriciteitstender van 17 gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen.

Waarom

- A. *Regie* – In de boezem van de samenleving manifesteert zich een beweging die de regie in eigen hand neemt. Mensen die actief antwoorden formuleren op de toekomst en die zelf willen beslissen over de inrichting van hun leefomgeving. Niet alleen op het gebied van energie, maar ook op het gebied van zorg, voedsel, enz. Als collectief van burgers voelen we ons een onderdeel van deze beweging.
- B. *Power to the people* – De stand van de technologie maakt democratisering van de energievoorziening mogelijk. Door de eigenschappen van nieuwe opwektechnieken zoals wind, zon en water krijgen burgers de mogelijkheden om zelf weer regie te nemen over de energievoorziening. Als collectief van burgers delen we het geloof in vooruitgang om op een nieuwe manier de energievoorziening in te richten. Duurzaam, lokaal/de-centraal en eigen, zijn de gemeenschappelijke pijlers waarop we de energievoorziening van de toekomst vorm gaan geven. Een nieuwe nutsvoorziening.
- C. *Lokale economische ontwikkeling* – de nutsvoorziening is omvangrijk en een grote kostenpost voor de samenleving. Een voorziening die vaak nog in handen is van grote, internationaal opererende bedrijven, hierdoor vloeit een groot deel van de kosten de regio uit. Het antwoord hierop is een eigen decentrale duurzame energievoorziening. De productiemiddelen komen weer in lokale hand. De uitgaven aan energie blijven in de regio, de opbrengsten komen ten goede aan lokale participanten en lokale verduurzamingsprojecten. Een coöperatieve energievoorziening haalt tevens de investeringskracht van de bewoners in de regio naar boven. Het lemmet snijdt aan twee kanten.
- D. *De energietransitie* – Het hoofddoel van de samenwerking is de transitie van de energievoorziening, zowel technisch als sociaal/economisch, zowel voor onszelf als voor de omgeving waarin wij wonen, zoals gemeentelijke voorzieningen. De elektriciteitstender van de 17 gemeenten uit de regio Arnhem-Nijmegen biedt hiertoe een mooie eerste stap. Het winnen van deze tender zal leiden tot een substantiële stroomversnelling op weg naar dit hoofddoel. Door het winnen van de tender geven we een ongekende *impuls* aan ons doel. Maar het winnen van de tender is geen einddoel. Ook als we de tender niet winnen blijft ons hoofddoel fier overeind. We zullen dan wel creatief op zoek moeten naar nieuwe wegen om ons hoofddoel te bereiken.

Hoe

- A. *De nieuwe nuts* – we bouwen een verbond op basis van de uitgangspunten van de nieuwe nuts en de 7 coöperatieve principes (opgenomen in de bijlage 1).
- B. *Deelname in de tender* - de gezamenlijke inkoop van de gemeenten is de kans voor deze beweging van burgers gericht de energietransitie een flinke duw in de goede richting te geven. Deelname aan de tender brengt de coöperatieve beweging in het centrum van de energietransitie voor de lange termijn. Een groeiemodel en een betrouwbare afnemer zijn belangrijke pijlers voor het welslagen van de coöperatieve beweging.

- C. *Gezamenlijke deelname in de tender*- Een verbond tussen lokale partijen is het antwoord op deze ambitie. We doen het samen, een unie van coöperaties die gaat samenwerken met marktpartijen in de regio, een co-operatie.
- D. *Professioneel* – de kans die we zien is te groot om te laten gaan. Het belang van de energievoorziening is te groot om daar mee te spelen. De route naar succes vraagt om toewijding, tijd, ervaring en een netwerk. Het is niet vrijblijvend. Niet iets voor erbij maar als hoofdtak. De kern van de operatie is professioneel, maar het einddoel is de coöperatieve beweging in haar kracht zetten. Gezocht wordt naar de goede cross-over tussen professionals en de vrijwillige kracht van de coöperaties en de beweging.
- E. *Open en toegankelijk* - voor alle lokale duurzaamheidsinitiatieven in het gebied van de tender. Deze kunnen ook later aansluiten. Uittreden is mogelijk. Een coöperatief/participatief karakter is een voorwaarde voor een initiatief om te kunnen toetreden.
- F. *Nieuw werken* – Naast de maatschappelijke transitie in de energievoorziening voeren we ook een transitie door in onze werkwijze. Op die manier zijn we consequent en geloofwaardig in onze omslag van denken en handelen en voorkomen we dat we nieuwe wijn in oude zakken verkopen. Dit nieuwe werken kenmerkt zich in ieder geval door de volgende uitgangspunten: collectief belang is belangrijker dan eigen belang, werken vanuit vertrouwen met open onderlinge communicatie en iedereen is even belangrijk.
- G. *We're here to stay* - we doen het omdat we erin geloven maar realiseren ons ook dat het tijd kost. Het winnen van de tender vraagt om commitment voor 15 jaar (eerst 5) en dat is lang. Het veranderen van de structuren in de energiesector gaat niet over een nacht ijs. We realiseren ons dit en gaan met open ogen een langjarig verbond aan. De tender is een startpunt, maar we houden de ogen open voor meer kansen.

Wat

- A. Oprichting van een Unie van coöperaties bestaande uit: lokaal duurzame energie coöperaties en lokale duurzaamheidsinitiatieven met een participatief karakter in de regio Arnhem-Nijmegen. Een unie is een mogelijkheid om een samenwerking aan te gaan in een vorm waarin elke coöperatie haar eigen couleur locale kan behouden en in direct contact blijft met haar eigen leden. Waarin we echter wel een gezamenlijke visie hebben en een doel nastreven, samenwerkingen aan te gaan - te beginnen met de tender.
- B. Lokaal duurzame energiecoöperaties en lokale duurzaamheidsinitiatieven met een participatief karakter, worden eigenaar van de zonne-, wind- en waterkrachtprojecten. Nieuwe projecten/locaties die ontstaan op basis van de samenwerking in de tender worden in eigendom genomen door de coöperatie in de gemeente waarin het project zich bevindt.
- C. De coöperaties hebben leden en deelnemers die elektriciteit uit hun eigen projecten willen gebruiken voor het eigen elektriciteitsbehoefte. Dit heeft prioriteit boven elektriciteit leveren voor de tender. Echter, voor de tender moeten de projecten elektriciteit en garanties van oorsprong (GVO) inbrengen, tot 90.000 MWh/jaar. Afhankelijk van de aard van het project zal maximaal 50% van de elektriciteit behouden blijven voor eigen gebruik van de leden.
- D. Vanwege voorwaarden in de tender kan de Unie van coöperaties niet aan de elektriciteitstender deelnemen. Wel kunnen we er naar streven deze zo lokaal mogelijk in te vullen. Een relatie/samenwerking met het lokale energiebedrijf De Groenestroomfabriek, eventueel aangevuld met andere energiebedrijven geeft invulling van dit lokale perspectief. De samenwerking heeft als werktitel **Gelreestroom**. De Groenestroom Fabriek zal inschrijven op de tender met een onderschrijving van de Unie. WIEK-II zal dit proces faciliteren.
- E. We ontwikkelen een gezamenlijk geluid en zorgen er gezamenlijk voor dat de beweging en energietransitie gaat leven in de regio. Burgers geven Energie!

Inspanningsverplichting - De volgende lokaal duurzame energiecoöperaties en lokale duurzaamheidsinitiatieven met een participatief karakter geven met hun handtekening aan dat ze bovenstaande principes onderstrepen en dat ze onderdeel willen uitmaken van de Unie van coöperaties. Ze zullen zich inspannen om een bijdrage te leveren aan de tender, mits de Groene Stroomfabriek komt met een aantrekkelijk aanbod. De inspanning bestaat hieruit dat ze de komende 5 jaar, gerekend vanaf 1-1-2018, zo veel mogelijk lokaal duurzame energie realiseren in en ten behoeve van de energielevering voor de 17 gemeenten die deelnemen aan de tender en dat ze, voor zover binnen hun vermogen ligt, bereid zijn minimaal tussen 50% van deze stroom en de daarbij horende GVO's te leveren aan de Groene Stroomfabriek. Om welke projecten het hierbij concreet gaat wordt verder uitgewerkt in de tender. Deze verplichting houdt op als de Groene Stroomfabriek voldaan heeft aan de stroomlevering t.b.v. deze tender (90.000MWh/jaar). Samenwerking met lokaal duurzame energie ontwikkelstichting Wiek-II en met de Groene Stroomfabriek worden in afzonderlijke samenwerkingsovereenkomsten uitgewerkt (zie bijlage 2 en 3 voor de principes).

Coöperatie Rijn-IJssel energie

Datum

Locatie

Naam

Handtekening

Coöperatie Windpower Nijmegen

Datum

Locatie

Naam

Handtekening

Coöperatie Lingewaard Energie

Datum

Locatie

Naam

Handtekening

Stichting Betuwe Energie

Datum

Locatie

Naam

handtekening

Ruimte voor andere coöperaties uit de 17 gemeenten

Datum

Locatie

Naam

Handtekening

Bijlage 1:

Uitgangspunten Nieuwe Nuts

Nieuwe Nuts is een volledig duurzame nutsvoorziening gebaseerd op de plaatselijk beschikbare kwaliteiten. Dit met participatie van de direct belanghebbenden en versterking van de lokale economie, door:

1. Oriëntatie op lokale duurzame hulpbronnen
2. Oplossing van het afvalprobleem
3. Duurzaam
4. Innovatief
5. Bewonersparticipatie in nutsinfrastructuur
6. Marktwerking
7. Vrije toetreding

De 7 coöperatieve principes:

1. **Vrijwillig en open lidmaatschap:** Coöperaties zijn vrijwillige organisaties. Ze staan open voor alle personen die de diensten ervan kunnen benutten en het maatschappelijk doel onderschrijven. Door hun toetreding aanvaarden de vennoten de verantwoordelijkheden van het lidmaatschap en onderschrijven ze het principe van gelijkwaardigheid tegenover andere vennoten.
2. **Democratische controle door de leden:** Coöperaties zijn democratische organisaties, gecontroleerd door hun vennoten, die actief deelnemen aan het beleid en de besluitvorming. De leden van de coöperatie staan op voet van gelijkheid. Iedereen kan mee beslissen, onafhankelijk van het ingebrachte kapitaal.
3. **Economische participatie door de leden:** Leden hebben een dubbele relatie met hun onderneming: ze zijn zowel aandeelhouder als gebruiker van de geleverde diensten of producten. Het kapitaal van de coöperatie wordt gekenmerkt door billijke bijdragen en een democratische controle door de vennoten. Gewoonlijk is minstens een deel van het kapitaal gemeenschappelijk bezit van de coöperatie. Meerwaardecreatie en winstverdeling: vennoten ontvangen gewoonlijk een beperkt rendement op het ingebrachte kapitaal (aandeelhoudersmeerwaarde), daarnaast wordt de winst gebruikt voor een of meerdere van de volgende doelstellingen: de ontwikkeling van de coöperatie, het aanleggen van (ten dele ondeelbare) reserves, voordelen voor de vennoten in verhouding tot hun transacties met de coöperatie (gebruikersmeerwaarde), en de ondersteuning van andere activiteiten die de goedkeuring van de vennoten meedragen. De dienstverlening aan de leden staat daarbij centraal.
4. **Autonomie en onafhankelijkheid:** Coöperaties zijn autonome zelforganisaties die gecontroleerd worden door hun leden. Wanneer coöperaties akkoorden sluiten met andere organisaties, inclusief overheden, of kapitaal aantrekken van externe bronnen, dan doen ze dat op een manier die de democratische controle door de leden en de autonomie van de coöperatie weet te waarborgen.
5. **Onderwijs, vorming en informatieverstrekking:** Coöperaties voorzien in onderwijs en vorming voor hun leden, hun verkozen vertegenwoordigers, hun managers en hun werknemers, zodat deze op een doeltreffende manier kunnen bijdragen aan de ontwikkeling en de eigenheid van de coöperatie. Ze informeren het ruimere publiek – met in het bijzonder jongeren en opiniemakers – over de aard en de voordelen van de coöperatie.
6. **Samenwerking tussen coöperaties:** Coöperaties bedienen hun vennoten het meest effectief en versterken de coöperatieve beweging door samenwerking via lokale, nationale, regionale en internationale structuren.
7. **Aandacht voor de gemeenschap:** Coöperaties werken voor de duurzame ontwikkeling van hun gemeenschap via beleidsmaatregelen die goedgekeurd worden door de leden.

Bijlage 2: Principes samenwerkingsovereenkomst tussen de afzonderlijke Lokaal Duurzame Energiecoöperaties/stichtingen en de Lokaal Duurzame Energie Ontwikkelorganisatie stichting Wiek-II i.k.v. deze tender.

Wiek-II vormt de schakel tussen de Lokaal Duurzame Energiecoöperaties/stichtingen en de Groene Stroomfabriek voor de tender van de 17 gemeenten. Wiek-II verzamelt de GVO's die worden opgewekt door de energieprojecten t.b.v. het behalen van het doel en zorgt ervoor dat deze worden ingebracht in de tender. De Groene Stroomfabriek brengt de GVO's vervolgens in ten behoeve van de gemeentelijke elektriciteitstender.

De Duurzame Energiecoöperaties/stichtingen en Wiek-II overleggen met elkaar welke projecten uit de projectenlijst t.b.v. de tender, door Wiek-II worden ontwikkeld. Deze lijst wordt opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst met De Groene Stroomfabriek.

Indien de tender wordt gewonnen sluiten partijen een contract met elkaar waarin bovenstaande zaken zijn uitgewerkt. Te overwegen valt om het bestuur van stichting Wiek-II uit te breiden met minimaal één bestuurslid uit een van de deelnemende coöperaties/stichtingen (m.u.v. WPN omdat deze coöperatie al statutair zitting heeft in het bestuur van de stichting Wiek-II).

Over het ontwikkelen van concrete energieprojecten worden afzonderlijk (financiële) afspraken gemaakt tussen de betreffende Duurzame Energiecoöperatie/stichting en Wiek-II, o.a. over de waardering van elkaars inzet. De activiteiten die Wiek-II uitvoert worden door Wiek-II zelf gefinancierd. De projecten en de tender kunnen worden ingezet om aan de benodigde financiële middelen te komen.

Wiek-II zal ten behoeve van de uitvoering van de tender een 'projectenbureau' inrichten, dit bureau opereert op basis van een collectief van professionals die worden betrokken op het moment dat dit opportuun is. Vanuit dit bureau worden de dagelijkse werkzaamheden ten behoeve van het halen van de doelen gecoördineerd en waar gewenst uitgevoerd.

Bijlage 3: Principes samenwerkingsovereenkomst tussen de Unie/WIEK-II en de Groene Stroomfabriek energie.

- Afspraken over ontwikkelen van alle projecten t.b.v. de tender (zie projectenlijst tender): inspanningsverplichting coöperaties.
- Afspraken over marktconforme waarde van de GVO's, eventueel vermeerderd met een opslag van alle projecten t.b.v. de tender; wat de producent er voor krijgt van Huiskerk.
- Afspraken over ontwikkelkapitaal, bijvoorbeeld in de vorm van een revolverend fonds, aangestuurd door de unie, die Groenestroomfabriek bereid is opzij te zetten voor alle projecten t.b.v. de tender en onder welke voorwaarden dit geld kan worden aangesproken.
- Afhankelijk van de aard van het project zal minimaal 50% van de elektriciteit geleverd worden aan de Groenestroomfabriek.